

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2025. gada 2. decembrī

Senāts šādā sastāvā: senatore referente Aija Branta, senatori Irīna Jansone un Māris Leja

rakstveida procesā izskatīja krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /Persona A/ kasācijas sūdzību un viņa aizstāvja zvērināta advokāta Artūra Parfjonova kasācijas sūdzību un tās papildinājumiem (turpmāk – kasācijas sūdzība) par Kurzemes apgabaltiesas 2023. gada 27. septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Zemgales rajona tiesas 2020. gada 19. februāra spriedumu

[1.1] /Persona B/, personas kods/personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 117. panta 4., 5. un 10. punktā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 15 gadiem un probācijas uzraudzību uz 2 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 118. panta 2. punktā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 20 gadiem un probācijas uzraudzību uz 3 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 185. panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (izdarīts 2018. gada /Datums 1/) un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 5 gadiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadu;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 185. panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (izdarīts 2018. gada /Datums 2/) un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 gadiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadu;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo daļu /Persona B/ noteikts sodsbrīvības atņemšana uz 24 gadiem 6 mēnešiem un probācijas uzraudzība uz 4 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu /Persona B/ noteikts galīgais sods brīvības atņemšana uz 25 gadiem un probācijas uzraudzība uz 4 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta ceturto daļu soda laikā ieskaitīts aizturēšanā pavadītais laiks no 2018. gada 9. jūlija līdz 2018. gada 10. jūlijam un apcietinājumā pavadītais laiks no 2018. gada 12. augusta līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

/Persona B/ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums – atstāts negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

[1.2] /Persona A/, personas kods/personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 117. panta 4., 5. un 10. punktā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (izdarīts 2018. gada /Datums 1/) un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 15 gadiem un probācijas uzraudzību uz 2 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 117. panta 4., 5. un 10. punktā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (izdarīts 2018. gada /Datums 2/) un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 16 gadiem un probācijas uzraudzību uz 3 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 185. panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (izdarīts 2018. gada /Datums 1/) un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 5 gadiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadu;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 185. panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (izdarīts 2018. gada /Datums 2/) un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 gadiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadu;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo daļu /Persona A/ noteikts galīgais sods brīvības atņemšana uz 22 gadiem un probācijas uzraudzība uz 4 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta ceturto daļu soda laikā ieskaitīts apcietinājumā pavadītais laiks no 2018. gada 12. augusta līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

/Persona A/ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums – atstāts negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

[1.3] No /Persona B/ valsts labā piedzīta cietušajai /Persona C/ izmaksātā mantiskā kaitējuma kompensācija 83,23euro un morālā kaitējuma kompensācija 5000 euro.

Izbeigta lieta daļā par /Persona C/ pieteikto morālā kaitējuma kompensāciju 5000eurosakarā ar /Persona D/ nāvi.

No /Persona B/ un /Persona A/ solidāri cietušās /Persona F/ labā piedzīta mantiskā kaitējuma kompensācija 50euro un morālā kaitējuma kompensācija 20 000 euro.

Morālā kaitējuma kompensācija 30 000 euro/Persona F/ nav noteikta.

No /Persona B/ un /Persona A/ solidāri cietušā /Persona G/ labā piedzīta mantiskā kaitējuma kompensācija 39 419,08euro un morālā kaitējuma kompensācija 20 000 euro.

Mantiskā kaitējuma kompensācija 24 408,70 euro un morālā kaitējuma kompensācija 80 000 euro/Persona G/ nav noteikta.

No /Persona B/ valsts labā piedzīta cietušajai /Persona C/ izmaksātā valsts kompensācijas 2 150euro.

No /Persona B/ un /Persona A/ valsts labā solidāri piedzīta cietušajai /Persona H/ izmaksātā valsts kompensācija 4 300,01euro, cietušajai /Persona I/ izmaksātā kompensācija 4 300,01euro, cietušajam /Persona G/ izmaksātā valsts kompensācija 4 300,01euro, cietušajam /Persona J/ izmaksātā kompensācija 4 300,01euro un cietušajai /Persona F/ izmaksātā kompensācija 4 300,01euro.

Izlemts jautājums par rīcību ar /Persona A/ mantai uzlikto arestu un rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem.

[2] Ar Zemgales rajona tiesas 2020. gada 19. februāra spriedumu:

[2.1] /Persona B/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc:

Krimināllikuma 117. panta 4., 5. un 10. punkta par slepkavību, kas izdarīta personu grupā, ar sevišķu cietsirdību, pēc kuras izdarīta līķa apgānīšana;

Krimināllikuma 118. panta 2. punkta par slepkavību, kas izdarīta pret divām personām;

Krimināllikuma 185. panta otrās daļas par svešas mantas tīšu iznīcināšanu, kas izdarīta ar dedzināšanu (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 1/);

Krimināllikuma 185. panta otrās daļas par svešas mantas tīšu bojāšanu, kas izdarīta ar dedzināšanu (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 2/);

Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas par zādzību nelielā apmērā.

[2.2] /Persona A/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc:

Krimināllikuma 117. panta 4., 5. un 10. punkta par slepkavību, kas izdarīta personu grupā, ar sevišķu cietsirdību, pēc kuras izdarīta līķa apgānīšana (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 1/);

Krimināllikuma 117. panta 4., 5. un 10. punkta par slepkavību, kas izdarīta personu grupā, ar sevišķu cietsirdību, pēc kuras izdarīta līķu apgānīšana (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 2/);

Krimināllikuma 185. panta otrās daļas par svešas mantas tīšu iznīcināšanu, kas izdarīta ar dedzināšanu (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 1/);

Krimināllikuma 185. panta otrās daļas par svešas mantas tīšu bojāšanu, kas izdarīta ar dedzināšanu (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 2/);

Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas par zādzību nelielā apmērā.

[3] Ar Zemgales apgabaltiesas 2021. gada 22. decembra spriedumu, iztiesājot krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /Persona A/ un viņa aizstāves zvērinātas advokātes Ineses Šultes apelācijas sūdzībām, Zemgales tiesas

apgabala prokuratūras prokurora Aleksandra Sorokas apelācijas protestu, Zemgales rajona tiesas 2020. gada 19. februāra spriedums atcelts daļā par: 1) apsūdzētā /Persona B/ atzišanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 117. panta 4., 5. un 10. punkta, 118. panta 2. punkta, 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 1/); 2) apsūdzētajam /Persona B/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 2/), 180. panta pirmās daļas un noteikto galīgo sodu; 3) apsūdzētā /Persona A/ atzišanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 117. panta 4., 5. un 10. punkta (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 1/), 117. panta 4., 5. un 10. punkta (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 2/), 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 1/); 4) apsūdzētajam /Persona A/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 2/), 180. panta pirmās daļas un noteikto galīgo sodu.

[3.1] /Persona B/:

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 117. panta 4., 5. un 10. punktā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 14 gadiem 11 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 2 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 118. panta 2. punktā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 19 gadiem 11 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 3 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 185. panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (izdarīts 2018. gada /Datums 1/) un, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 gadiem 11 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadiem;

pēc Krimināllikuma 185. panta otrās daļas, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem 11 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadu (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 2/);

pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo daļu /Persona B/ noteikts sods brīvības atņemšana uz 24 gadiem 5 mēnešiem un probācijas uzraudzība uz 4 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu /Persona B/ noteikts galīgais sods brīvības atņemšana uz 24 gadiem 11 mēnešiem un probācijas uzraudzība uz 4 gadiem.

/Persona B/ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums – atstāts negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

[3.3] /Persona A/:

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 15. panta ceturtajā daļā un 117. panta 4. un 10. punktā, 20. panta ceturtajā daļā un 117. panta 5. punktā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 14 gadiem 11 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 2 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 118. panta 2. punktā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar mūža ieslodzījumu un probācijas uzraudzību uz 2 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20. panta ceturtajā daļā un 185. panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (izdarīts 2018. gada /Datums 1/) un, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 gadiem 11 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadu;

pēc Krimināllikuma 185. panta otrās daļas, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem 11 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadu (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 2/);

pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo daļu galīgais sods /Persona A/ noteikts mūža ieslodzījums un probācijas uzraudzība uz 3 gadiem.

/Persona A/ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums – atstāts negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Pārējā daļā Zemgales rajona tiesas 2020. gada 19. februāra spriedums atstāts negrozīts.

[4] Ar Senāta 2022. gada 14. decembra lēmumu, izskatot lietu sakarā ar apsūdzētā /Persona A/ un viņa aizstāvju I. Šultes un A. Parfjonova kasācijas sūdzībām, prokurora A. Sorokas apelācijas protestu Zemgales apgabaltiesas 2021. gada 22. decembra spriedums atcelts daļā par: 1) /Persona B/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 117. panta 4., 5. un 10. punkta, 118. panta 2. punkta, 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 1/), 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 2/); 2) /Persona B/ noteikto galīgo sodu; 3) par /Persona A/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 15. panta ceturtās daļas un 117. panta 4. un 10. punkta, 20. panta ceturtās daļas un 117. panta 5. punkta, 118. panta 2. punkta, 20. panta ceturtās daļas un 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 1/), 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 2/), 180. panta pirmās daļas; 4) /Persona A/ noteikto galīgo sodu.

Atceltajās daļās lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai Zemgales apgabaltiesā.

Pārējā daļā apelācijas instances tiesas spriedums atstāts negrozīts.

[5] Ar Kurzemes apgabaltiesas 2023. gada 27. septembra spriedumu, atkārtoti iztiesājot krimināllietusakarā ar apsūdzētā /Persona A/ un viņa aizstāves I. Šultes apelācijas sūdzībām, prokurora A. Sorokas apelācijas protestu, Zemgales rajona tiesas 2020. gada 19. februāra spriedums atcelts daļā par: 1) /Persona B/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 117. panta 4., 5. un 10. punkta, 118. panta 2. punkta, 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 1/); 2) /Persona B/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 2/); 3) /Persona B/ noteikto galīgo sodu; 4) /Persona A/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 117. panta 4., 5. un 10. punkta (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 1/), 117. panta 4., 5. un 10. punkta (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 2/), 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 1/); 5) /Persona A/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 2/), 180. panta pirmās daļas; 6) /Persona A/ noteikto galīgo sodu; 7) kaitējuma kompensācijas 2 150 europiedziņu no apsūdzētā /Persona B/ cietušās /Persona C/ labā.

[5.1] /Persona B/:

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 15. panta ceturtajā daļā un 117. panta 4., 5. un 10. punktā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 14 gadiem 6 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 2 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 118. panta 2. punktā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 19 gadiem 6 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 3 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 185. panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (izdarīts 2018. gada /Datums 1/) un, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 gadiem 6 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadu;

pēc Krimināllikuma 185. panta otrās daļas, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, /Persona B/ sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem 6 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadu (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 2/).

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo daļu /Persona B/ noteikts sods brīvības atņemšana uz 23 gadiem 6 mēnešiem un probācijas uzraudzība uz 4 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto /Persona B/ noteikts galīgais sods brīvības atņemšana uz 24 gadiem un probācijas uzraudzība uz 4 gadiem.

/Persona B/ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums – atstāts negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

[5.3] /Persona A/:

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 15. panta ceturtajā daļā un 117. panta 4., 10. punktā, 15. panta ceturtajā daļā, 20. panta ceturtajā daļā un 117. panta 5. punktā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 14 gadiem 6 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 2 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 118. panta 2. punktā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 19 gadiem un probācijas

uzraudzību uz 2 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20. panta ceturtajā daļā un 185. panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (izdarīts 2018. gada /Datums 1/) un, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 gadiem 6 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadu;

pēc Krimināllikuma 185. panta otrās daļas, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem 6 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 1 gadu (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 2/);

pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas, piemērojot Krimināllikuma 49¹. panta pirmās daļas 1. punktu, ar brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo daļu galīgais sods /Persona A/ noteikts brīvības atņemšana uz 23 gadiem un probācijas uzraudzība uz 3 gadiem.

/Persona A/ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums – atstāts negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Pārējā daļā Zemgales apgabaltiesas 2021. gada 22. decembra spriedums atstāts negrozīts.

[6] Par Kurzemes apgabaltiesas 2023. gada 27. septembra spriedumu apsūdzētā /Persona A/ aizstāvis A. Parfjonovs iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz atcelt minēto spriedumu daļā par: 1) /Persona A/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 15. panta ceturtais daļas un 117. panta 4. un 10. punkta, 15. panta ceturtais daļas, 20. panta ceturtais daļas un 117. panta 5. punkta, 118. panta 2. punkta, 20. panta ceturtais daļas un 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 1/), 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 2/); 2) /Persona A/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas un daļā par galīgo sodu, kas noteikts saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo daļu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Kasācijas sūdzība pamatota ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[6.1] Apelācijas instances tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574. panta 2. punktā norādīto pārkāpumu, jo nepamatoti kvalificējusi apsūdzētā /Persona A/ darbības pēc Krimināllikuma 15. panta ceturtais daļas un 117. panta 4., 5. un 10. punkta.

Lai atzītu, ka personas slepkavība izdarīta ar sevišķu cietsirdību, nepieciešams konstatēt ne vien vainīgā apzināšanos, ka, atņemot citai personai dzīvību, cietušajam tiek sagādātas ciešanas, bet arī, ka vainīgais vai nu izvēlas izdarīt slepkavību tādā veidā, vai arī apzināti to pieļauj. Apelācijas instances tiesa atzinumu par to, ka /Persona K/ slepkavība izdarīta ar sevišķu cietsirdību, nav pamatojusi ar pierādījumiem.

Turklāt tiesa apsūdzētā /Persona A/ apsūdzībā pēc Krimināllikuma 117. panta taisījusi pretrunīgu spriedumu, jo atzinusi, ka 2018. gada /Datums 1/ /Persona A/ atbalstīja /Persona K/ liķa apgānīšanas mēģinājumu, kaut arī saskaņā ar apsūdzību /Persona K/ nāve iestājas tikai /datums/.

Apelācijas instances tiesa, kvalificējot pret /Persona K/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu, pieļāvusi arī Kriminālprocesa likuma 25. pantā noteikto dubultās sodīšanas nepieļaujamības principa pārkāpumu, jo /Persona A/ par 2018. gada /Datums 1/ izdarītajām darbībām pret /Persona K/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 15. panta ceturtais daļas un 117. panta 4. un 10. punkta. Vienlaikus par šo pašu darbību kopumu un pret to pašu cietušo viņš sodīts arī pēc Krimināllikuma 15. panta ceturtais daļas, 20. panta ceturtais daļas un 117. panta 5. punkta.

[6.2] Tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574. panta 2. punktā norādīto pārkāpumu, jo nepamatoti kvalificējusi apsūdzētā /Persona A/ darbības pēc Krimināllikuma 118. panta 2. punkta.

Tiesa, kvalificējot noziedzīgo nodarījumu pret /Persona L/, nepamatoti atzinusi /Persona A/ gan par noziedzīgā nodarījuma izdarītāju, norādot noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu personu grupā, gan par uzskūditāju.

Konstatējot no /Persona A/ celtās apsūdzības par /Persona L/ slepkavību atšķirīgus faktiskos apstākļus un citu noziedzīgā nodarījuma juridisko kvalifikāciju, tiesa nav norādījusi apsūdzības grozīšanas motīvus. Tādējādi tiesa ir pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 20. panta pirmās daļas, 455. panta trešās daļas, 527. panta pirmās daļas un

otrās daļas 5. punkta un 564. panta ceturtās daļas pārkāpumus. Turklāt grozītā apsūdzība ir nekonkrēta, pasliktina apsūdzētā stāvokli un pārkāpj viņa tiesības uz aizstāvību.

No tiesas pierādītā apsūdzētajiem inkriminētā Krimināllikuma 118. panta 2. punktā paredzētā noziedzīgā nodarījuma apraksta neizriet apsūdzēto /Persona A/ un /Persona B/ vienots nodoms noslepkavot divas personas. Turklāt arī tiesa sprieduma motīvu daļā norādījusi, ka apsūdzēto nodoms noslepkavot /Persona D/ radies tikai pēc /Persona L/ noslepkavošanas, lai slēptu iepriekš izdarīto slepkavību.

Vienlaikus tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 527. panta otrās daļas 1. punktā noteikto, jo nav norādījusi pierādījumus, ar kuriem pamatoti tiesas secinājumi, ka apsūdzētajiem ir bijis kopīgs nodoms un motīvs noslepkavot divas personas.

Tiesa kvalificējusi apsūdzētajam /Persona A/ inkriminēto noziedzīgo nodarījumu pret /Persona L/ pēc Krimināllikuma 118. panta 2. punkta, proti par norādījuma došanu /Persona B/ noslepkavot /Persona L/ jeb par tādiem apstākļiem, kurus apelācijas instances tiesa ar 2021. gada 22. decembra spriedumu izslēgusi no /Persona A/ noziedzīgā nodarījuma faktisko apstākļu apraksta. Līdz ar to tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 591. panta otrajā daļā noteikto par lietas izskatīšanu pēc sprieduma atcelšanas, jo ar Rīgas apgabaltiesas 2021. gada 22. decembra spriedumu, pirmo reizi iztiesājot lietu apelācijas instancē, minētais apstāklis kā nepierādīts tika izslēgts no /Persona A/ noziedzīgā nodarījuma faktisko apstākļu apraksta. Savukārt prokurors par to neiesniedza protestu, tādējādi piekrītot apsūdzības apjoma samazināšanai.

Līdz ar to, atkārtoti izskatot lietu un papildinot noziedzīgā nodarījuma faktisko apstākļu aprakstu, proti, ka apsūdzētais /Persona A/ pamudināja apsūdzēto /Persona B/ izdarīt /Persona L/ slepkavību, ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 17., 23. pantā noteikto un pasliktinājusi apsūdzētā /Persona A/ stāvokli, jo atzinusi par pierādītiem no apsūdzības atšķirīgus noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus.

[6.4] Apsūdzētais /Persona A/ nepamatoti atzīts par vainīgu Krimināllikuma 185. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgajā nodarījumā, jo nav bojājis nekustamo īpašumu /Adrese A/.

No tiesas sniegtā pierādītā Krimināllikuma 185. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma (izdarīts 2018. gada /Datums 2/) apraksta konstatējams, ka apsūdzētais /Persona A/ aplēja ar dīzeļdegvielu garāžā esošo gultu un aizdedzināja uz tās esošo segu, savukārt no apsūdzētā /Persona B/ liecībām izriet, ka tieši viņš aizdedzināja minēto nekustamo īpašumu.

[6.5] Tiesa nepamatoti par /Persona A/ atbildību pastiprinošo apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 2. punktu atzinusi, ka Krimināllikuma 185. panta otrajā daļā paredzētie noziedzīgie nodarījumi (izdarīti 2018. gada /Datums 1/ un /Datums 2/) izdarīti personu grupā, kaut arī ne apsūdzībā, ne apelācijas instances tiesas sniegtajā pierādītā noziedzīgā nodarījuma aprakstā nav inkriminēta minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšana personu grupā. Turklāt tiesa nav izvērtējusi apsūdzētā /Persona A/ norādītos argumentus, ar kuriem apstrīdēta viņa atzīšana par vainīgu šajos noziedzīgajos nodarījumos.

[6.6] Tiesa nav vērtējusi aizstāvības argumentus par to, ka /Persona A/ 2018. gada /Datums 2/ bija iegipsēta roka, taču ne uz ģipša pārsēja vai nagiem, ne uz naža netika konstatēts /Persona A/ bioloģiskais materiāls vai dīzeļdegvielas pēdas. Tāpat /Persona A/ DNS materiāla pēdas netika konstatētas uz /Persona D/ ķermeņa vai apģērba. Minētais nebūtu iespējams, ja /Persona A/ būtu sadūris /Persona D/.

[6.7] Tiesa, atzīstot poligrāfa ekspertīzi par pieļaujamu un pierādīšanā izmantojamu pierādījumu, nav vērtējusi iebildumus par /Persona A/ veikto poligrāfa ekspertīzi, kurai nav saņemta rakstveida piekrišana, kā arī par tās procesa neatbilstību poligrāfa ekspertīzes metodei. Nav izvērtēta ekspertīzes pieļaujamība, ņemot vērā /Persona A/ atkarību no alkohola un konstatētos psihiskos traucējumus, kā arī eksperta netaktiskās un aizvainojošās uzvedības ietekmi uz ekspertīzes rezultātu.

[6.8] Tiesa nav sniegusi savu vērtējumu par pretrunām apsūdzētā /Persona B/ liecībās par viņa veiktajām darbībām pret /Persona D/ un /Persona L/, kā arī /Persona A/ lomu nodarījumā.

[6.9] Tiesa konstatējusi, ka nav ievērotas apsūdzētā /Persona A/ tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, un atzinusi, ka, nosakot sodu par Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, piemērojams Krimināllikuma 49.¹ panta pirmās daļas 1. punkts un mīkstināms sods, taču sodu nav mīkstinājusi. Tādējādi tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574. panta 1. punktā norādīto pārkāpumu.

[6.10] Atzīstot Kriminālprocesa likuma 14. pantā noteikto tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpumu un piemērojot Krimināllikuma 49.¹ panta pirmās daļas 1. punktu, tiesa pieļāvusi nevienlīdzīgu attieksmi pret apsūdzētajiem, jo /Persona B/ par Krimināllikuma 118. panta 2. punktā paredzēto noziedzīgo nodarījumu sodu samazinājusi par 6 mēnešiem, bet /Persona A/ – par 4 mēnešiem. Turklāt tiesa šādu attieksmi nav pamatojusi. Tāpat tiesa nav ņēmusi vērā, ka apelācijas instances tiesas sēdes atlikšana uz 4 mēnešiem apsūdzēto pēdējā vārda teikšanai ir uzskatāma par lietas novilcināšanu.

[6.11] Nosakot sodu abiem apsūdzētajiem, apelācijas instances tiesa nav ievērojusi Krimināllikuma 54. panta regulējumu un nav ņēmusi vērā katra līdzdalības raksturu un lomu izdarītajā noziedzīgajā nodarījumā, nepamatojot, kāpēc /Persona A/ ir piespriežams tāds pats soda mērs, kā to noteikusi pirmās instances tiesa.

[6.12] Tiesa nav sniegusi vērtējumu rakstveida debašu tēzēs izteiktajiem iebildumiem par /Persona B/ 2023. gada 30. maija liecībās norādīto, ka viņš, atrodoties apcietinājumā, ar citu ieslodzīto starpniecību izmantojis sakaru līdzekli, lai sazinātos ar personām ārpus ieslodzījuma un pārbaudītu /Persona A/ solījumu atbalstīt finansiāli viņa ģimeni.

[6.13] Tiesa apsūdzētā /Persona A/ vainīgumu viņam inkriminētajos noziedzīgajos nodarījumos pamatojusi ar nepieļaujamiem un pierādīšanā neizmantojamiem pierādījumiem – apsūdzētā 2018. gada 15. oktobrī pirmstiesas procesā sniegtajām liecībām un ziņām par faktiem, kas izriet no apsūdzētā sniegtā paskaidrojuma policijas inspektoram.

Minētie pierādījumi pirmās instances tiesā netika pārbaudīti likumā noteiktajā kārtībā – tos nolasot atbilstoši likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2022. gada 6. oktobrim, noteiktajam, un apelācijas instances tiesa, nolēmusā atsaucoties uz tiem, ir pārkāpusi apsūdzētā tiesības uz taisnīgu tiesu, Satversmes 92. pantu un Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta pirmo daļu.

[6.14] Tiesa nav sniegusi vērtējumu, vai apsūdzētā /Persona B/ un liecinieku /Persona M/, /Persona N/, /Persona O/, /Persona P/ un /Persona R/ liecības ir ticamas un pieļaujamās /Persona A/ vainīguma pierādīšanai, tādējādi pieļaujot Kriminālprocesa likuma 128. un 130. panta pārkāpumus.

[6.15] Apelācijas instances tiesa sprieduma motīvu daļā par noziedzīgo nodarījumu pret cietušo /Persona K/ spriedumu pamatojusi ar likumā noteiktā kārtībā nepārbaudītiem pierādījumiem, pieļaujot Kriminālprocesa likuma 127. panta pirmās daļas un 131. panta pirmās daļas pārkāpumu.

[6.16] Tiesa nav atspēkojusi aizstāvības argumentus, kā arī nav izvērtējusi pierādījumus, kuriem ir būtiska nozīme krimināltiesisko attiecību taisnīgam noregulējumam, tai skaitā apsūdzētā /Persona B/ pretrunīgās liecības par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas priekšmetiem, notikumu secību, faktiskajām darbībām un noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas apstākļiem, kā arī nav ņēmusi vērā, ka apsūdzētais /Persona B/ liecinājis, ka notikuma apstākļus neatceras.

[7] Par Kurzemes apgabaltiesas 2023. gada 27. septembra spriedumu apsūdzētais /Persona A/ iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz atcelt minēto spriedumu daļā par viņa atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 15. panta ceturtās daļas un 117. panta 4., 5. un 10. punkta, pēc Krimināllikuma 118. panta 2. punkta, pēc Krimināllikuma 20. panta ceturtās daļas un 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 1/), pēc Krimināllikuma 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 2/), daļā par noteikto sodu pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas un par galīgo sodu, kas noteikts saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo daļu.

Papildus aizstāvja kasācijas sūdzībā norādītajiem argumentiem apsūdzētais savu kasācijas sūdzību pamatojis ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[7.1] Tiesa nepamatoti augstāku ticamības pakāpi noteikusi apsūdzētā /Persona B/ pretrunīgajām liecībām un nav izvērtējusi tās kopsakarā ar citiem lietā esošajiem pierādījumiem, tādējādi pieļaujot Kriminālprocesa likuma 128. panta pārkāpumu. Tāpat tiesa nav ņēmusi vērā, ka apsūdzētais /Persona B/ ir konfliktējoša persona, iepriekš ir bijis sodīts četrpadsmit reizes, pielietojis vardarbību pret savu māti – liecinieci /Persona S/, kas ir pamats viņas sniegto liecību ticamības apšaubīšanai.

[7.2] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka /Persona B/ pirmstiesas procesā ir sniedzis pretrunīgas liecības, bet tiesas izmeklēšanā atteicies liecināt, kas liedza /Persona A/ uzdot viņam jautājumus. Tiesa nav izvērtējusi, vai minētais apstāklis nav ierobežojis apsūdzētā /Persona A/ tiesības uz aizstāvību.

[7.3] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka apsūdzētais /Persona A/ palīdzējis atklāt /Persona B/ izdarītu noziedzīgu nodarījumu pret cietušo /Persona K/.

[7.4] Tiesa nepareizi izklāstījusi liecinieku /Persona M/, /Persona N/, /Persona O/ un /Persona P/ liecības par apsūdzētā /Persona A/ atrašanos ceļa malā, vērojot apkārtni.

[7.5] Tiesa nav izvērtējusi elektronisko sakaru operatora sniegto informāciju par apsūdzētā /Persona A/ mobilā tālruņa atrašanos 2018. gada /Datums 1/ laikā no plkst. 23.48 bāzes stacijā „/Adrese B/”, kas vienlaikus ir arī apsūdzētā sievas vecāku dzīvesvieta.

Motīvu daļa

[8] Ņemot vērā apsūdzētā /Persona A/ un viņa aizstāvja A. Parfjonova kasācijas sūdzībās izvirzītos argumentus, kasācijas instances tiesai ir jāsniedz atbilde, vai apelācijas instances tiesas atzinums par apsūdzētā /Persona A/ vainīgumu Krimināllikuma 118. panta 2. punktā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā ir pamatots atbilstoši Kriminālprocesa likuma 564. panta ceturtās daļas prasībām.

[8.1] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511. panta otro daļu spriedumam jābūt tiesiskam un pamatotam.

Spriedums ir tiesisks un pamatots, ja tas atbilst kriminālprocesa likuma 512. panta prasībām, tai skaitā šā panta pirmajai daļai, kas noteic, ka tiesa, taisot spriedumu, pamatojas uz materiālo un procesuālo tiesību normām. Minētās prasības attiecas arī uz apelācijas instances tiesas nolēmumu.

Savukārt Kriminālprocesa likuma 564. panta ceturtā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesas nolēmuma motīvu daļā norādāms apelācijas instances tiesas atzinums par apelācijas sūdzības vai protesta pamatotību, apstākļi, ko noskaidrojusi apelācijas instances tiesa, pierādījumi, kas apstiprina apelācijas instances tiesas atzinumu, motīvi, kāpēc apelācijas instances tiesa noraida kādus pierādījumus, un likumi, pēc kuriem tā vadās.

[8.2] Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka apsūdzētais /Persona A/ uzkūdījis izdarīt vienas personas slepkavību un personu grupā ar sevišķu cietsirdību izdarījis otras personas slepkavību, pēc tās izdarījis liķu apgānīšanu.

Saskaņā ar apelācijas instances tiesas sniegto pierādītā noziedzīgā nodarījuma aprakstu 2018. gada /Datums 2/ vakarā pēc kopīgas alkohola lietošanas starp /Persona A/, /Persona B/ un /Persona L/ izcēlās strīds, kura laikā /Persona L/ izgāja mājas pagalmā. /Persona A/ no plaukta paņēma nazi un nolika to /Persona B/ priekšā uz galda, tādējādi pamudinot /Persona B/ izdarīt /Persona L/ slepkavību.

/Persona B/ saprotot /Persona A/ rīcību kā signālu izdarīt /Persona L/ slepkavību, paņēma nazi un sekoja /Persona L/ mājas pagalmā, kur vairākas reizes iedūra viņai krūtīs. Kad /Persona L/ nokrita, /Persona B/ turpināja viņai durt ar nazi vēderā un mugurā, izdarot ne mazāk kā 24 dūrienus, no kuriem iestājās /Persona L/ nāve.

Pēc /Persona L/ noslepkavošanas /Persona B/ atgriezās mājā, iedeva nazi /Persona A/ un abi devās uz istabu, kur gultā gulēja /Persona D/. /Persona B/ saķēra /Persona D/ aiz rokām, bet /Persona A/ ar nazi ne mazāk kā

trīs reizes dūra cietušajam sejā un kaklā.

Turpmāk, lai slēptu pret /Persona L/ un /Persona D/ izdarītos noziegumus, /Persona B/ aplēja ar dīzeļdegvielu /Persona L/ līķi, un kopā ar /Persona A/ to ienesa mājā. /Persona B/ aplēja ar dīzeļdegvielu arī /Persona D/ un aizdedzināja gultas segu. Lai paātrinātu degšanu, /Persona A/ novilka zemē /Persona D/ un viņam blakus salika skalus, bet virsū uzlika dažas mēbeles un aizdedzināja istabu. Sākoties degšanai, /Persona D/ sāka vaidēt. Vaidus dzirdēja apsūdzētie un tādējādi apzinājās, ka /Persona D/ tiek sadedzināts dzīvs. Dedināšanas rezultātā /Persona D/ tika nodarīti termiski sejas, kakla, ķermeņa, abu roku un kreisā augšstilba apdegumi, tas ir, 15-20 % no kopējās ķermeņa virsmas, kas varēja rasties īsi pirms nāves un sekojošā pēcnāves periodā. /Persona D/ nāve iestājās dažu desmitu minūšu laikā no durti grieztā ievainojuma kakla priekšējā virsmā ar kakla mīksto audu bojājumu, miega artērijas un jūga vēnas pilniem šķērsbojājumiem, kas radīja masīvu ārēju asiņošanu un sarežģījās ar iekšējo orgānu akūtu mazasinību.

Apelācijas instances tiesa šādas apsūdzētā /Persona A/ darbības kvalificējusi pēc Krimināllikuma 118. panta 2. punkta.

[8.3] Slepkaivība ir noziegums ar materiālu sastāvu, tādējādi obligāta tās sastāva pazīme, kas raksturo objektīvo pusi ir cēloņsakarība (*Liholaja V. 116. panta komentārs. Grām.: Krimināllikuma komentāri. Otrā daļa (IX–XVII nodaļa). Trešais papildinātais izdevums. Krastiņš U., Liholaja V. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2022, 246. lpp.*). Līdz ar to ir jākonstatē, ka cietušā nāve ir iestājusies vainīgās personas nodarījuma rezultātā, kurš vēršas pret cietušo un vēlas viņa nāves iestāšanos (tiešs nodoms).

Savukārt ar slepkavību, ko izdarījusi personu grupa, jāsaprot divu vai vairāku personu kopīga apzināta rīcība, kas vērsta uz cietušā nonāvēšanu. Turklāt par nozieguma līdzizdarītājiem atzīstamas tikai tās personas, kuras tieši piedalījušās dzīvības atņemšanas procesā, pilnīgi vai daļēji izpildot slepkavības objektīvo pusi. Noziegums kvalificējams pēc Krimināllikuma 118. panta 2. punkta kā divu vai vairāku personu slepkavība, ja konstatēts vienots nodoms noslepkavot vairāk nekā vienu personu. Turklāt ir jākonstatē, ka nodoms nogalināt divas vai vairākas personas ir radies līdz nozieguma uzsākšanai vai tā izdarīšanas laikā (*prakses apkopojums „Tiesu prakse krimināllietās par slepkavībām (Krimināllikuma 116.-118. pants)” 2009/2010, 118. lpp.*).

Senāts konstatē, ka no apelācijas instances tiesas par pierādītu atzītā noziedzīgā nodarījuma apraksta neizriet apsūdzētā /Persona A/ vienots nodoms noslepkavot divas personas.

Tiesa atzinusi, ka /Persona L/ slepkavību ir izdarījis apsūdzētais /Persona B/ viens pats, pilnībā izpildot šī nozieguma objektīvo pusi. Savukārt apsūdzētais /Persona A/ faktiski ir šī nozieguma uzskūditājs. Tiesa nav konstatējusi, ka apsūdzētais /Persona A/ jebkādā veidā būtu piedalījies cietušās /Persona L/ dzīvības atņemšanas procesā.

Personu grupu var veidot tikai divi vai vairāki noziedzīgā nodarījuma līdzizdarītāji. Līdzdalībnieks personu grupu neveido (sk. *Senāta 2018. gada 28. marta lēmuma lietā SKK-49/2018, ECLI:LV:AT:2018:0328.11518001608.3.L, 15.punktu*).

Ievērojot minēto, tiesas secinājums ir pretrunā arī ar krimināltiesību teorijā atzīto, ka slepkavības grupā izdarītāji jānorobežo no šāda nozieguma izdarīšanas organizētājiem, uzskūditājiem un atbalstītājiem, kuru nodarījums kvalificējams ar atsauci uz Krimināllikuma 20. panta otro, trešo vai ceturto daļu, ievērojot Krimināllikuma 20. panta pirmajā daļā norādīto, ka par līdzdalību uzskatāma apzināta darbība vai bezdarbība, ar kuru persona (līdzdalībnieks) kopīgi ar citu personu piedalījies slepkavības izdarīšanā, bet pati nav bijusi tās tieša izpildītāja (*Liholaja V. 117. panta komentārs. Grām.: Krimināllikuma komentāri. Otrā daļa (IX–XVII nodaļa). Trešais papildinātais izdevums. Krastiņš U., Liholaja V. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2022, 284. lpp.*).

Turklāt jautājumā par uzskūditāja pazīmēm apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā, ka uzskūditājs ir persona, kas pamudinājusi citu personu izdarīt konkrētu noziedzīgu nodarījumu, nevis kādu noziegumu vispār.

Arī profesors Pauls Mincs norādījis, ka “uzskūditājam jāpiedabū noteikta persona izdarīt noteiktu nodarījumu. Uzskūdišanai vārda tehniskā nozīmē nebūt nepietiek, ja citu klātbūtnē kāds atklāj noziedzīgā

nodarījuma plānu, tādējādi cerot uzskūdit “kādu” no klausītājiem [..]” (*Krastiņš U., Noziedzīga nodarījuma sastāvs un nodarījuma kvalifikācija. Teorētiskie aspekti. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2014, 268. lpp.*).

Ievērojot minēto, tiesai bija jākonstatē, ka apsūdzētais, noliekot nazi uz galda, bija gribējis pamudināt /Persona B/ izdarīt viņu kompānijā esošās personas slepkavību.

Kaut arī apelācijas instances tiesa ir atzinusi, ka /Persona A/ darbības, noliekot uz galda nazi, /Persona B/ ir sapratis kā pamudinājumu veikt slepkavību, iztrūkstot citiem pierādījumiem, tas ir atzīstams par /Persona B/ subjektīvo viedokli un tādēļ neveido arī uzskūdišanas sastāvu.

Turklāt no apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļas 22. punkta konstatējams, ka pretēji apsūdzētajam /Persona B/, kas pēc /Persona L/ noslepkavošanas nekavējoties devies uz istabu, kur gulējis /Persona D/, lai izdarītu viņa slepkavību, apsūdzētajam /Persona A/ nodoms noslepkavot /Persona D/ radies pēc /Persona L/ noslepkavošanas, lai slēptu šā noziedzīgā nodarījuma pēdas.

[8.4] Senāts jau iepriekš norādījis, ka Kriminālprocesa likumā ietvertā prasība par sprieduma pamatotību ir saistīta ar sprieduma satura pareizību pēc būtības un attiecas uz tiesas atzinumiem, motīviem un nolēmumiem spriedumā. Visiem tiesas atzinumiem par noziedzīgā nodarījuma apstākļiem, kurus tiesa ietvērusi pierādītā noziedzīgā nodarījuma aprakstā, jābūt pamatotiem ar lietā iegūtajiem pierādījumiem atbilstoši Kriminālprocesa likuma 124. panta piektajā daļā norādītajam pierādīšanas standartam (*Senāta 2021. gada 26. februāra lēmuma lietā Nr. SKK-4/2021, [ECLI:LV:AT:2021:0226.15830014213.11.L](#), 9.1. punkts*).

Senāts arī atzinis, ka par tiesisku un pamatotu nav atzīstams tiesas nolēmums, kurā atzinumi par apsūdzētā vainīgumu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā nav pamatoti ar pierādījumiem (*Senāta 2024. gada 3. decembra lēmuma lietā Nr. SKK-272/2024, [ECLI:LV:AT:2024:1203.11087048521.4.L](#), 5.2. punkts*).

[8.5] Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa ir pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 511. panta otrās daļas, 512. panta pirmās daļas un 564. panta ceturtās daļas pārkāpumus, kas atzīstami par būtiskiem pārkāpumiem šā likuma 575. panta trešās daļas izpratnē un ir pamats apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai šajā daļā un lietas nosūtīšanai jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[9] Kriminālprocesa likuma 584. panta pirmā daļa noteic, ka tiesas nolēmumu tiesiskuma pārbaude notiek kasācijas sūdzībā vai protestā izteikto prasību apjomā un ietvaros. Savukārt atbilstoši minētā panta otrajai daļai kasācijas instances tiesa drīkst pārsniegt kasācijas sūdzībā vai protestā izteikto prasību apjomu un ietvarus gadījumos, kad tā konstatē šā likuma 574. un 575. pantā norādītos pārkāpumus un tie nav norādīti sūdzībā vai protestā.

Senāts, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 584. panta otro daļu, atzīst par nepieciešamu pārsniegt kasācijas sūdzībās izteikto prasību apjomu un ietvarus, jo apelācijas instances tiesa, konstatējot apsūdzēto /Persona B/ un /Persona A/ atbildību pastiprinošo apstākli attiecībā uz noziedzīgo nodarījumu, kas izdarīts 2018. gada /Datums 1/ un saistīts ar svešas mantas tīšu iznīcināšanu, ir pieļāvusi Krimināllikuma pārkāpumu.

Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka apsūdzētais /Persona B/ ir izdarījis Krimināllikuma 185. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu (izdarīts 2018. gada /Datums 1/), bet apsūdzētais /Persona A/ ir izdarījis Krimināllikuma 20. panta ceturtajā daļā un 185. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu (izdarīts 2018. gada /Datums 1/).

Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa ir izdarījusi pretrunīgus secinājumus, proti, nekonstatējot noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu personu grupā, bet, nosakot apsūdzētajiem sodu attiecībā uz noziedzīgo nodarījumu, kas izdarīts 2018. gada /Datums 1/ un saistīts ar svešas mantas tīšu iznīcināšanu, konstatējusi atbildību pastiprinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 2. punktu – personu grupu.

Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574. panta 1. punktā noteikto Krimināllikuma Vispārīgās daļas pārkāpumu, tas ir, nepareizi apsūdzētajiem piemērojusi Krimināllikuma 48. panta

pirmās daļas 2. punktu attiecībā uz noziedzīgo nodarījumu, kas izdarīts 2018. gada /Datums 1/ un saistīts ar svešas mantas tīšu iznīcināšanu.

Ievērojot to, ka atbildību pastiprinoša apstākļa konstatēšana ietekmē soda mēru, kas ir pamats noziedzīgo nodarījumu izdarījušai personai piemērot bargāku sodu, savukārt kasācijas instances tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 569. pantu lietu pēc būtības neiztiesā un sodu ietekmējošos apstākļus neizvērtē, apelācijas instances tiesas spriedums daļā par apsūdzētajam /Persona B/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 1/) un apsūdzētajam /Persona A/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 20. panta ceturtās daļas un 185. panta otrās daļas, un daļā par galīgo sodu ir atceļams un lieta šajā daļā nosūtāma jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[10] Senāts atzīst, ka pārējā daļā – 1) par apsūdzētā /Persona A/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 15. panta ceturtās daļas un 117. panta 4. un 5. punkta; 2) par apsūdzētā /Persona A/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 15. panta ceturtās daļas, 20. panta 4. daļas un 117. panta 10. punkta; 3) par apsūdzētā /Persona A/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 2/); 4) par apsūdzētā /Persona A/ atzīšanu par vainīgu Krimināllikuma 20. panta ceturtajā daļā un 185. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā (izdarīts 2018. gada /Datums 1/) un 5) par apsūdzētajam /Persona A/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 180. panta – apelācijas instances tiesas spriedums atstājams negrozīts.

[10.1] Pamatojoties uz lietā esošajiem pierādījumiem, tai skaitā cietušās /Persona C/ liecībām, liecinieku /Persona M/, /Persona N/, /Persona O/, /Persona P/, /Persona T/ un /Persona U/ liecībām, notikuma vietu apskates protokoliem un tiem pievienotajā fototabulām, mirušā /Persona K/ tiesu medicīniskās ekspertīzes eksperta atzinumos, bioloģiskās DNS ekspertīzes eksperta atzinumā, aktos par ugunsgrēkos, elektronisko sakaru operatora ziņojumā, protokolā par liecību pārbaudi uz vietas, poligrāfiskās ekspertīzes eksperta atzinumā, tiesu psihiatriskās ekspertīzes eksperta atzinumā fiksētajām ziņām, apelācijas instances tiesa konstatējusi visas nepieciešamās un obligātās Krimināllikuma 15. panta ceturtajā daļā un 117. panta 4. un 5. punktā, 20. panta ceturtajā daļā un 117. panta 10. punktā, 20. panta ceturtajā daļā un 185. panta otrajā daļā un 185. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu sastāvu pazīmes.

Lietā iegūtos pierādījumus apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 9. nodaļā noteiktajām prasībām un atzinusi tos par ticamiem, pieļaujamiem un pietiekamiem apsūdzētā /Persona A/ vainīguma konstatēšanai. Savukārt /Persona A/ un viņa aizstāvja apelācijas sūdzībā izteiktie apgalvojumi, ka tiesas spriedums neatbilst likuma prasībām, jo balstīts uz /Persona B/ sniegtajām liecībām, ir saistīti ar subjektīvo izpratni par pierādījumu būtību un lietā esošo pierādījumu satura atšķirīgu vērtējumu.

Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka lietā esošie pierādījumi, novērtējot tos kopumā un savstarpējā sakarībā, atklāj apsūdzētajam /Persona A/ inkriminēto noziedzīgo nodarījumu objektīvās un subjektīvās puses pazīmes un izslēdz saprātīgas šaubas par apsūdzētā /Persona A/ vainīgumu inkriminētajos noziedzīgajos nodarījumos.

Turklāt Senāts pievienojas juridiskajā literatūrā paustajam viedoklim, ka pierādīšana ārpus saprātīgām šaubām nenozīmē pierādīšanu bez mazākās šaubu ēnas. Likums neizpildītu sabiedrības aizsardzības funkciju, ja atzītu nereālas varbūtības, tādējādi novirzoties no tiesvedības kursa. Ja pierādījumi pret personu ir tik stipri, ka atstāj tikai attālinātu tā attaisnojuma iespējamību, kura var tikt atvairīta, norādot “protams, ka tas vispār ir iespējams, bet konkrētos apstākļos nav pat varbūtējs”, tad lieta ir uzskatāma kā pierādīta ārpus saprātīgām šaubām (sk. Senāta 2024. gada 23. maija lēmuma lietā Nr. SKK-43/2024 8.2. punktu).

Senāts jau iepriekš ir norādījis, ka pierādījumu ticamības jēdziens un novērtēšanas prasības ir noteiktas Kriminālprocesa likuma 128. pantā, taču izvēle, kuriem pierādījumiem ticēt, bet kuriem ne, ir tās tiesas kompetencē, kas izspriež lietu pēc būtības. Arī jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir vai nav pietiekami apsūdzētā vainīguma konstatēšanai, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtība nav pārbaudāms (Senāta 2013. gada 3. jūlija lēmums lietā Nr. [SKK-333/2013](#), 15890002407).

Savukārt kasācijas instances tiesas kompetencē ir pārbaudīt, vai apelācijas instances tiesa ir vērtējusi pierādījumu attiecināmību, pieļaujamību, ticamību, pietiekamību un vai šis vērtējums atbilst Kriminālprocesa likumā izvirzītajām prasībām, vai noskaidrotie apstākļi un secinājumi atbilst novērtētajiem pierādījumiem (*Senāta 2006. gada 12. oktobra lēmums lietā Nr. [SKK-579/2006](#), 11511003104*).

Kriminālprocesa likuma pārkāpumus pierādījumu novērtēšanā, kas varētu būt par pamatu apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai šajā daļā, Senāts nekonstatē. Savukārt apsūdzētā un viņa aizstāvja subjektīvais viedoklis par lietā esošo pierādījumu novērtējumu, ja tiesa pierādījumu novērtēšanā nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus, nevar būt par pamatu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanai.

[10.2] Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka apsūdzētais /Persona A/ personu grupā ar sevišķu cietsirdību izdarīja slepkavības mēģinājumu, pēc kura atbalstīja līķa apgānīšanas mēģinājumu un šādas viņa darbības kvalificējusi pēc Krimināllikuma 15. panta ceturtās daļas un 117. panta 4. un 5. punkta un 15. panta ceturtās daļas, 20. panta ceturtās daļas un 117. panta 10. punkta.

Saskaņā ar apelācijas instances tiesas sniegtā pierādītā noziedzīgā nodarījuma aprakstu 2018. gada /Datums 3/ vakarā /Persona B/ un /Persona A/ ieveda /Persona K/ neapdzīvotā mājā /Adrese C/, kur abi apsūdzētie, nolūkā nonāvēt, sāka sist /Persona K/ ar dūrēm pa dažādām ķermeņa daļām un galvu. Kad /Persona K/ nokrita, turpinot pielietot vardarbību, apsūdzētais /Persona B/ uz grīdas guļošajam /Persona K/ sita pa galvu ar istabā atrasto spoguļi līdz tas saplīsa un ķieģeli, līdz tas pārlūza. Savukārt apsūdzētais /Persona A/, saķēris /Persona K/ aiz matiem, pacēla viņa galvu un ar nazi pārvilka pār kaklu, bet apsūdzētais /Persona B/ vairākas reizes sita /Persona K/ pa galvu ar atrastu laukakmeni. Apsūdzētie turpināja sišanu ievērojamu laika posmu un to nepārtrauca arī tad, kad /Persona K/, klieodzot no sāpēm, lūdza sišanu pārtraukt. Tikai tad, kad /Persona K/ vairs neizrādīja redzamas dzīvības pazīmes, apsūdzētie sišanu pārtrauca. Būdami pārliecināti, ka iestājusies /Persona K/ nāve, viņam virsū uzlika dažādas mēbeles un pameta māju.

/Persona K/ slepkavība netika izdarīta līdz galam no apsūdzēto gribas neatkarīgu iemeslu dēļ, jo, uzskatot, ka iecerētais rezultāts – /Persona K/ nāve – ir sasniegts, apsūdzētie pārtrauca viņa sišanu.

2018. gada /Datums 1/ apsūdzētie, būdami pārliecināti, ka viņu darbību rezultātā iestājusies /Persona K/ nāve, lai slēptu izdarīto slepkavību, vienojās sadedzināt /Persona K/ līķi, tas ir, nolēma izdarīt līķa apgānīšanu.

Lai īstenotu kopīgo nodomu, /Persona A/ degvielas uzpildes stacijā Rēzeknē iegādājās benzīnu un pēc plkst. 23.00 ar savu automašīnu aizveda /Persona B/ uz nekustamo īpašumu /Adrese C/. /Persona A/ palika automašīnā ceļa malā, novērojot apkārtni, bet /Persona B/, paņēmis līdzī /Persona A/ iegādāto benzīnu, aizgāja uz /Adrese C/, un pārliecinājies, ka /Persona K/ atrodas turpat, kur tika atstāts iepriekšējā vakarā, aplēja viņu ar benzīnu uz aizdedzināja virsū uzkrautās mēbeles. Mājas iekšienē sākoties degšanai, /Persona B/ devās atpakaļ uz ceļu, kur viņu automašīnā gaidīja /Persona A/.

/Persona K/ nāve iestājās 2018. gada /Datums 4/ no saindēšanās ar tvana gāzi.

[10.3] Krimināllikuma 117. pantā paredzēta kriminālatbildība par slepkavību pastiprinošos apstākļos. Atbilstoši šā panta 4. punktam slepkavība ir izdarīta pastiprinošos apstākļos, ja tā ir izdarīta ar sevišķu cietsirdību, atbilstoši 5. punktam – ja pēc tās izdarīta līķa apgānīšana, bet atbilstoši 10. punktam – ja tā izdarīta personu grupā.

[10.3.1] Sevišķa cietsirdība Krimināllikuma 117. panta 4. punkta izpratnē ir juridiska kategorija, ko konstatē tiesa, ņemot par pamatu medicīniskos un juridiskos kritērijus. Likumdevējs sevišķu cietsirdību saista ar slepkavības paņēmieniem un arī citiem apstākļiem, kuri liecina par tās izpausmēm (*Par krimināllikumu piemērošanu lietās par tīšām slepkavībām: Latvijas Republikas Augstākās tiesas plēnuma 1992. gada 24. februāra lēmuma Nr. 1 11. punkts. Latvijas Republikas Augstākās tiesas plēnuma lēmumu krājums. Rīga: Latvijas Policijas akadēmija, 2002, 22.–23. lpp.*).

Tādējādi par slepkavību, kas izdarīta ar sevišķu cietsirdību var liecināt slepkavības izdarīšana tādā veidā vai ar tādu paņēmieni, kurš, vainīgajam to apzinoties bijis saistīts ar sevišķu fizisku un morālu ciešanu sagādāšanu cietušajam.

Savukārt no subjektīvās puses būtiski konstatēt vainīgā psihisko attieksmi pret izvēlēto slepkavības veidu un paņēmieniem, kas ietver gan vainīgā apzināšanos, ka, atņemot citai personai dzīvību, cietušajam tiek sagādātas sevišķas fiziskas un vai morālas ciešanas, gan arī to, ka vainīgais vai nu vēlas izdarīt slepkavību tādā veidā, vai arī apzināti to pieļauj (*prakses apkopojums „Tiesu prakse krimināllietās par slepkavībām (Krimināllikuma 116.-118. pants)” 2009/2010., 115.–116. lpp.*).

Noraidot apsūdzētā /Persona A/ un viņa aizstāvja apelācijas sūdzību argumentus, kas izvirzīti, apstrīdot pazīmes „sevišķa cietsirdība” esību, apelācijas instances tiesa atzinusi, ka apsūdzēto izvēlētais nonāvēšanas veids izraisīja /Persona K/ sevišķas fiziskas ciešanas, jo apsūdzētie ievērojami ilgu laika posmu sita cietušajam pa galvu un ķermeni ar dūrēm un dažādiem priekšmetiem, ar nazi izdarīja griezienu kaklā. Turklāt apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka apsūdzētie apzināti izvēlējušies šādu slepkavības veidu un paņēmienus, jo vardarbību nepārtrauca arī pēc /Persona K/ sāpju kliegieniem un lūguma pārtraukt sišanu.

Aizstāvis atsaucies uz 2010. gada tiesu prakses apkopojumā „Tiesu prakse krimināllietās par slepkavībām (Krimināllikuma 116.–118. pants)” pausto atziņu, ka, ja liels daudzums miesas bojājumu nodarīti tieši slepkavības procesā un īsā laika posmā bez vainīgā nodoma sagādāt sevišķas ciešanas, slepkavību nevar kvalificēt kā izdarītu ar sevišķu cietsirdību, un norādījis, ka lietā nav iegūti pierādījumi par cietušajam nodarīto miesas bojājumu skaitu un to nodarīšanas ilgumu.

Var piekrist aizstāvim, ka no mirušās personas tiesu medicīniskās ekspertīzes eksperta 2018. gada 14. augusta un 4. oktobra atzinumiem izriet, ka pārliedzināšanas mehāniskas (trulu, cietu vai asu priekšmetu radītu) izcelsmes lūzumu pazīmes kaulu fragmentu izmeklēšanā netika konstatētas. Vienlaikus aizstāvis nav ņēmis vērā citus apelācijas instances tiesas izvērtētos pierādījumus, kas liecina par kvalificējošās pazīmes – sevišķa cietsirdība – esību, kā arī par miesas bojājumu nodarīšanas iespējamo laika posmu.

Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka par sevišķu cietsirdību liecina miesas bojājumu nodarīšanai izmantotie rīki. No tiesas izklāstītajām /Persona B/ liecībām konstatējams, ka miesas bojājumu nodarīšanai apsūdzētais izmantojis spoguļi, ķieģeli un laukakmeni. Savukārt par spēku, ar kādu sists cietušajam, liecina /Persona B/ norādītais, ka sišanas laikā spogulis saplīsis, bet ķieģelis pārlūzis. No minētajām liecībām konstatējams arī tas, ka apsūdzētais /Persona A/, aiz matiem paceļot /Persona K/ galvu, izdarījis griezienu kaklā.

Tiesa arī konstatējusi, ka pēc sišanā izmantotā ķieģeļa un spoguļa saplīšanas, apsūdzētais /Persona B/ atradis laukakmeni, ar kuru sitis /Persona K/. Savukārt viņa prombūtnes laikā /Persona A/ turpinājis pielietot vardarbību pret /Persona K/.

Tādējādi ar lietā esošajiem pierādījumiem apstiprinās gan apelācijas instances tiesas norādītais par miesas bojājumu nodarīšanu ievērojami ilgā laika posmā, jo /Persona K/ tika sists ne tikai ar mājā atrastajiem priekšmetiem, bet arī laukakmeni, kura atrašana aizņēma noteiktu laiku, kurā /Persona A/ turpināja sist /Persona K/.

[10.3.2] Apelācijas instances tiesai nav radušās šaubas, ka darbības, kas bija vērstas uz /Persona K/ dzīvības atņemšanu, tika izdarītas personu grupā, jo gan /Persona A/, gan /Persona B/ piedalījās šajā procesā, sitot /Persona K/ ar dūrēm un dažādiem priekšmetiem, kā arī izmantojot nazi, un darbības pārtrauca tikai tad, kad /Persona K/ vairs neizrādīja dzīvības pazīmes.

Ja noziedzīgā nodarījumā ir līdzizdarītāji, tad katrs no viņiem izpilda kādu daļu no Krimināllikuma Sevišķās daļas panta dispozīcijā norādītajām darbībām, kas veido noziedzīgā nodarījuma objektīvo pusi.

Līdzizdarītāju darbības objektīvi var atšķirties, taču subjektīvi viņus vieno kopējs nolūks, sasniegt noziedzīgo rezultātu, tas ir izdarīt konkrētu noziedzīgu nodarījumu (*Krastiņš U, Liholaja V., Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I-VIII² nodaļa). Trešais papildinātais izdevums. Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2021, 99.-100. lpp.; Krastiņš U. Noziedzīga nodarījuma sastāvs un nodarījuma kvalifikācija. Teorētiskie aspekti. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2014, 246. lpp.*).

Izvērtējot lietā esošos pierādījumus, apelācijas instances tiesai nav bijušas šaubas par abu apsūdzēto kopējo nolūku – /Persona K/ nogalināšanu –, kura sasniegšanai katrs no apsūdzētajiem veica konkrētas darbības, kuras

pārtrauca tikai tad, kad subjektīvi bija pārliecināti, ka ir sasniegts noziedzīgais rezultāts – /Persona K/ nāve.

[10.3.3] Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka apsūdzētais /Persona A/ atbalstīja liķa apgānīšanas mēģinājumu un viņa darbības kvalificējusi ne tikai pēc Krimināllikuma 15. panta ceturtās daļas un 117. panta 5. punkta, bet arī pēc 20. panta ceturtās daļas.

Senāts jau iepriekš ir skaidrojis Krimināllikuma 117. panta 5. punktā paredzētā noziedzīgā nodarījuma kvalifikācijas jautājumus un atzinis, ka sabiedrībā vispārpieņemtām morāles un sadzīves normām pretēja rīcība pati par sevi nav atzīstama par liķa apgānīšanu krimināltiesiskā izpratnē, jo ne katra liķa pārvietošana un slēpšana ir atzīstama par liķa apgānīšanu. Lai apsūdzētā darbības kvalificētu kā liķa apgānīšanu, ir jākonstatē, ka apsūdzētais ir iedarbojies uz liķi (*Senāta 2013. gada 10. decembra lēmumu lietā Nr. SKK-572/2013, 11221007013*).

Savukārt tiesību doktrīnā ir pausts viedoklis, ka liķa apgānīšana var izpausties, tai skaitā kā dedzināšana un šāda nozieguma motivācija var būt saistīta ar vēlēšanos slēpt iepriekš izdarītu slepkavību, kad tiek izdarīta liķa sadedzināšana (*Liholaja V. 117. panta komentārs. Grām.: Krimināllikuma komentāri. Otrā daļa (IX–XVII nodaļa). Trešais papildinātais izdevums. Krastiņš U., Liholaja V. Rīga: Tiesu namu aģentūra. 2022, 265.–267. lpp.*).

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka lietā esošie pierādījumi apstiprina tieši šādu apsūdzēto nolūku, proti, lai slēptu izdarītā noziedzīgā nodarījuma pēdas, apsūdzētais /Persona B/ izdarīja liķa apgānīšanas mēģinājumu, proti, ar benzīnu aplēja /Persona K/ ķermeni un aizdedzināja, būdams pārliecināts, ka /Persona K/ ir noslepkavots jau 2018. gada /Datums 3/. Savukārt /Persona A/ atbalstīja /Persona K/ liķa apgānīšanu, jo iegādājās degvielu, aizveda /Persona B/ līdz nekustamajam īpašumam /Adrese C/ un pēc /Persona K/ aizdedzināšanas, aizveda /Persona B/ uz mājām.

[10.3.4] Slepkavība, kas izdarīta apstākļos, kas paredzēti vairākos Krimināllikuma 117. panta punktos, kvalificē pēc visām šajos punktos minētajām pazīmēm, ņemot vērā to, ka katrs no pantā ietvertajiem apstākļiem ir ar patstāvīgu nozīmi un attiecas uz kādām slepkavības objektīvajām vai subjektīvajām pazīmēm. Turklāt sods nav jānosaka par katru punktu atsevišķi (*Par Krimināllikuma piemērošanu lietās par tīšām slepkavībām: Latvijas Republikas Augstākās tiesas 1992. gada 24. februāra lēmuma Nr. 1 25. punkts. Latvijas Republikas Augstākās tiesas plēnuma lēmumu krājums. Rīga: Latvijas Policijas akadēmija, 2002, 26. lpp.*).

Nepamatots ir aizstāvja apgalvojums, ka /Persona A/ par darbībām pret /Persona K/ divas reizes tiek atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 117. panta, proti, ka viņš atzīts par vainīgu un sodīts gan pēc Krimināllikuma 15. panta ceturtās daļas un 117. panta 4. un 10. punkta, gan pēc Krimināllikuma 15. panta ceturtās daļas, 20. panta ceturtās daļas un arī pēc 117. panta 5. punkta kā par atsevišķu noziedzīgu nodarījumu.

No apelācijas instances tiesas sniegtā pierādītā noziedzīgā nodarījuma apraksta šāds konstatējums neizriet. Tas neizriet arī no apelācijas instances tiesas sprieduma rezolutīvās daļas.

[10.4] Nepamatots ir kasācijas sūdzībās paustais apgalvojums, ka apsūdzētā /Persona A/ vainīgums ir pamatots tikai ar apsūdzētā /Persona B/ liecībām.

Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa izvērtējusi apsūdzētā /Persona B/ liecības to kopumā un savstarpējā sakarībā ar citiem lietā esošajiem pierādījumiem un norādījusi, kuras liecībās sniegtās ziņas tā ir atzinusi par ticamām, ka tai nav pamata apšaubīt to ticamību, jo šīs liecības apstiprina citi lietā iegūtie pierādījumi, tai skaitā arī apsūdzētā /Persona A/ liecības.

Tiesa konstatējusi, ka, liecinot par notikušo 2018. gada /Datums 3/, apsūdzētais /Persona B/ norādījis, ka tieši /Persona A/ bija tas, kurš pēc strīda ierosinājis vest /Persona K/ uz pamesto māju, kur abi pret cietušo pielietojuši vardarbību.

Tiesa minētās apsūdzētā /Persona B/ liecības atzinusi par ticamām, konstatējot, ka tās viena otru papildina, tajās nav konstatētas būtiskas pretrunas lietas faktisko apstākļu izklāstā, un tās apstiprina pārējie lietā esošie pierādījumi, tai skaitā: 1) liecinieces /Persona C/ liecības par /Persona B/ stāstīto, no kurām izriet, ka pēc /Persona K/ slepkavības izdarīšanas, lai slēptu nozieguma pēdas, nodedzinājuši nekustamo īpašumu; 2) liecinieku /Persona

M/, /Persona N/, /Persona O/, /Persona P/, /Persona T/ un /Persona U/ liecības par to, ka 2018. gada /Datums 1/ vakarā pamanījuši degošu māju, kas atradusies, apmēram 500 metrus no ceļa; 3) notikuma vietas apskates protokolā un tam pievienotās fototabulās esošās ziņas par to, ka nekustamais īpašums ir nodedzis pilnībā, mājas ārpusē atrastas spoguļa lauskas un 4) aktu par ugunsgrēku, no kura konstatējams, ka degšana sākusies mājas iekšienē.

Tiesa nav ticējusi /Persona A/ liecībām par to, ka viņš nav zinājis par /Persona B/ nodomu nodedzināt nekustamo īpašumu, un atzinusi, ka, sniedzot šādas liecības, viņš cenšas izvairīties no atbildības par izdarīto.

Nepiešķirot ticamību /Persona A/ liecībām, tiesa norādījusi, ka /Persona A/ nav varējis izskaidrot, kādi apstākļi viņam liedza nogādāt /Persona K/ ārstniecības iestādē jau tad, kad /Persona B/ bija viņu savainojis, atrodoties automašīnas salonā, ņemot vērā apstākli, ka automašīnu vadīja /Persona A/, un līdz ar to varēja izlemt, kur braukt. Tā vietā viņš izbrauca ārpus Rēzeknes un apturēja automašīnu pie neapdzīvotas mājas.

Tāpat tiesa nav ticējusi /Persona A/ liecībām, ka māju ieraudzījis nejauši, bet ceļu uz to norādījis /Persona B/. Tiesa šīs liecības apšaubījusi tā iemesla dēļ, ka /Persona B/ dzīvoja Koknesē, savukārt Rēzeknē ieradās pēc /Persona A/ uzaicinājuma strādāt meža darbos. Savukārt mežs, kurā notika darbs, kā arī dzīvoklis Rēzeknē, kurā dzīvoja /Persona A/, piederēja /Persona A/ radiem. Turklāt Rēzeknes novadā bija /Persona A/ sievas vecāku lauku mājas. Līdz ar to tiesa secinājusi, ka tieši /Persona A/ pārzināja Rēzekni un tās apkārtni. Savukārt no liecinieka /Persona V/ liecībām konstatējams, ka nekustamajā īpašumā /Adrese C/ vairākus gadus neviens nedzīvo.

Tiesa nav ticējusi /Persona A/ liecībām par to, ka viņš baidījies no /Persona B/ un tādēļ nav pārtraucis /Persona B/ darbības un nav ziņojis par noziegumu.

Izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, tiesa nav konstatējusi apstākļus, kas norādītu uz abu naidīgām attiecībām pirms noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas. Turklāt tiesa konstatējusi, ka arī pēc 2018. gada /Datums 3/ /Persona A/ turpinājis uzturēt attiecības ar /Persona B/, tai skaitā kopā lietot alkoholu. Tiesa arī konstatējusi, ka /Persona A/ 2018. gada 30. augustā pēc savas iniciatīvas atbraucis pie /Persona B/ uz Koknesi, lai kopīgi lietotu alkoholu, kas tiesas ieskatā neliecina par objektīvu pamatu baidīties no /Persona B/.

Izvērtējot /Persona A/ liecību ticamību, tiesa ņēmusi vērā viņa paskaidrojumā norādīto /Persona K/ meklēšanas lietā, kā arī paskaidrojumu /Persona F/ un /Persona J/, kas tiesas ieskatā liecina par /Persona A/ mērķi novērst no sevis aizdomas. Tāpat tiesa izvērtējusi apstākli, ka, sniedzot nepatiesu informāciju par /Persona K/ pazušanu, /Persona A/ neminēja /Persona B/ saistību ar /Persona K/ pazušanu. Un tikai 2018. gada 21. augustā, būdams aizturēts saistībā ar aizdomām par /Persona L/ un /Persona D/ slepkavībām, uzrakstījis iesniegumu policijai par /Persona B/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu pret /Persona K/.

Turklāt tiesa konstatējusi, ka /Persona B/ par notikumiem 2018. gada /datums/ sniedzis liecības tikai 2018. gada 9. oktobrī, bet līdz tam liecinājis par notikuma apstākļiem 2018. gada /Datums 2/, proti, atbildot uz procesa virzītāja jautājumiem par šajā dienā izdarīto noziedzīgo nodarījumu.

Tiesa izvērtējusi arī /Persona B/ vēstulē mātei norādīto par to, ka /Persona A/ apsūdzējam viņai finansiāli palīdzēt, ja /Persona B/ uzņemsies vainu par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem. Tiesa nav apšaubījusi vēstulē ietvertās informācijas ticamību, ņemot vērā /Persona B/ zināmu finansiālo atkarību no /Persona A/. Savukārt konstatējot, ka /Persona A/ solīto nepildīs, /Persona B/ turpmāk savās liecībās liecinājis par noziedzīgo nodarījumu apstākļiem.

[10.5] Senāts konstatē, ka par 2018. gada /Datums 2/ izdarīto Krimināllikuma 185. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu apsūdzētais /Persona A/ un viņa aizstāvis pamatā atkārtējuši apsūdzētā un aizstāves I. Šultes apelācijas sūdzībās izvirzītos argumentus, kurus apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi un motivēti noraidījusi.

Tiesa atzinusi, ka /Persona A/ liecības par notikumiem 2018. gada /Datums 2/ nav konsekvantas un ir vērtējamas kā pretrunīgas. Vienlaikus izvērtējusi apsūdzēto liecības to kopumā un savstarpējā sakarībā, tiesa augstāku ticamības pakāpi noteikusi /Persona B/ liecībām, atzīstot, ka tās apstiprina citi lietā esošie pierādījumi, tai

skaitā apsūdzētā /Persona B/ vēstule mātei, notikuma vietas apskates protokolā un tam pievienotajā fototabulās fiksētās ziņas, kā arī paša /Persona A/ liecības par to, ka šķūnī meklējis degvielu, palīdzējis /Persona B/ ienest mājā /Persona L/ līķi, kā arī poligrāfa ekspertīzes eksperta atzinumu, kuru, to motivējot, tiesa atzinusi par pieļaujamu pierādījumu.

Tiesa ir norādījusi, ka poligrāfa ekspertīze noteikta sakarā ar apsūdzētā /Persona A/ aizstāvja pieteikto lūgumu un apsūdzētais piekritis tās veikšanai. Apelācijas instances tiesa ir konstatējusi, ka apsūdzētais labprātīgi ir sniedzis liecības, ekspertīzes norises gaita un metode bijusi atbilstoša normatīvajām prasībām, bet pieļautās procesuālās nepilnības nav būtiskas un neietekmē iegūto ziņu patiesumu. Savukārt aizstāvja apgalvojumu, ka eksperts bijis ieinteresēts ekspertīzes iznākumā, apelācijas instances tiesa atzinusi par aizstāvja subjektīvo viedokli, kas neapstiprinājās ar lietā esošajiem pierādījumiem, tai skaitā eksperta tiesas sēdē sniegtajām liecībām.

Nepamatots ir kasācijas sūdzībā paustais apgalvojums, ka kriminālprocesā ir pārkāptas /Persona A/ tiesības uz aizstāvību, jo viņam nav bijusi iespēja iztaujāt apsūdzēto /Persona B/, kurš tiesas izmeklēšanas laikā izmantojis savas tiesības neliecināt.

No lietas materiāliem konstatējams, ka šāda iespēja /Persona A/ bijusi pirmstiesas izmeklēšanas laikā, tajā skaitā lūgt veikt konfrontēšanu ar /Persona B/, šīs tiesības /Persona A/ nav izmantojis. Tiesas sēdē apelācijas instances tiesa nolasījusi /Persona B/ sniegtās liecības, un /Persona A/ bijusi iespēja par tām izteikties un sniegt savu vērtējumu.

[10.6] Apsūdzētajam /Persona A/ nosakot sodu pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas un 185. panta otrās daļas, apelācijas instances tiesa ir ņēmusi vērā Krimināllikuma 35. pantā definēto preventīvo soda mērķi un 46. pantā norādītos soda noteikšanas vispārīgos principus.

Apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi minēto noziedzīgo nodarījumu raksturu, radīto kaitējumu un apsūdzētā /Persona A/ personību raksturojošās ziņas un konstatējusi, ka Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums ir mazāk smags, Krimināllikuma 185. panta otrajā daļā – sevišķi smags, noziedzīgie nodarījumi vērsti pret personas mantiskajām interesēm, apsūdzētais agrāk ir bijis vairākkārt gan administratīvi, gan krimināli sodīts, sodāmības dzēstas, strādā kā pašnodarbināta persona, apsūdzētā apgādībā ir trīs bērni, apsūdzētajam ir konstatēta alkohola pārmērīga lietošana. Vienlaikus tiesa konstatējusi, ka apsūdzētajam iepriekš piemērotie sodi nav atturējuši viņu no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Tiesa atzinusi, ka saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta 12. punktu par atbildību pastiprinošo apstākli atzīstama Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā un 185. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšana alkohola reibumā, bet saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta 12. punktu par atbildību pastiprinošo apstākli atzīstama Krimināllikuma 185. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšana grupā. Tiesa nav konstatējusi /Persona A/ atbildību mīkstinošos apstākļus.

Tiesa nav konstatējusi Krimināllikuma 47. panta pirmās daļas 2. un 4. punktā norādītos atbildību mīkstinošos apstākļus, proti, aktīvu noziedzīgā nodarījuma atklāšanu un izmeklēšanu, un citas personas nozieguma atklāšanas sekmēšanu.

Skaidrojot šā atbildību mīkstinošā apstākļa izpratni, judikatūrā norādīts, ka aktīvā rīcība, veicinot noziedzīga nodarījuma atklāšanu un izmeklēšanu, var izpausties tādējādi, ka vainīgais sniedz pirmstiesas izmeklēšanas iestādēm patiesu informāciju, kura tām nebija zināma (*Senāta 2008. gada 18. augusta lēmums lietā Nr. SKK-461/2008, [11519000107](#)*).

Tiesa konstatējusi, ka apsūdzētais /Persona A/ vienīgi liecinājis par /Persona B/ konfliktu ar /Persona K/ un pret viņu vērstajām prettiesiskajām darbībām. Savukārt, izvērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa apsūdzētā /Persona A/ sniegto informāciju atzinusi par neatbilstošu lietā noskaidrotajiem apstākļiem, turklāt /Persona A/ pats izdarījis noziedzīgo nodarījumu pret /Persona K/.

Ievērojot soda individualizācijas principu, tiesa atzinusi, ka par Krimināllikuma 185. panta otrajā daļā un 180. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu apsūdzētajam /Persona A/ nosakāms brīvības atņemšanas

sods, atzīstot, ka tas sasniegs Krimināllikuma 35. pantā noteikto soda mērķi.

Tiesa, izraugoties vienu no Krimināllikuma 49.¹panta pirmajā daļā ietvertajiem kompensējošajiem mehānismiem, ir ņēmusi vērā apsūdzētā tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpumu un atzinusi par iespējamu mīkstināt /Persona A/ noteikto sodu gan par Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā, gan 185. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

[11] Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka šajā daļā apelācijas instances tiesas spriedums atbilst Kriminālprocesa likuma 511., 512. un 564. panta prasībām. Iztiesājot lietu šajā daļā, apelācijas instances nav pieļāvuši Krimināllikuma pārkāpumus vai Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus šā likuma 575. panta trešās daļas izpratnē, līdz ar to šajā daļā spriedums atstājams negrozīts.

[12] Kriminālprocesa likuma 588. panta 3.¹ daļa noteic: ja kasācijas instances tiesa pieņem šā likuma 587. panta pirmās daļas 2. punktā paredzēto lēmumu, tā izlemj jautājumu arī par drošības līdzekli.

Apsūdzētajiem /Persona B/ un /Persona A/ piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums –, kas ar abu iepriekšējo instanču tiesu nolēmumiem atstāts negrozīts.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 272. panta ceturto daļu pamats apcietinājumam var būt tiesas spriedums par smaga vai sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu, par kuru piespriests brīvības atņemšanas sods.

Ievērojot to, ka apsūdzētie ar apelācijas instances tiesas spriedumu atzīti par vainīgiem sevišķi smagā noziedzīgā nodarījumā, par kuru viņam piespriests brīvības atņemšanas sods, Senāts atzīst, ka apsūdzētajiem turpināma drošības līdzekļa – apcietinājuma – piemērošana.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585. un 587. panta pirmās daļas 2. punktu, Senāts
nolēma

atcelt Kurzemes apgabaltiesas 2023. gada 27. septembra spriedumu daļā:

par /Persona B/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 1/);

par /Persona B/ saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo un piekto daļu noteikto sodu;

par /Persona A/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 118. panta 2.punkta;

par /Persona A/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 20. panta ceturtās daļas un 185. panta otrās daļas (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2018. gada /Datums 1/);

par /Persona A/ saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo daļu noteikto sodu.

Atceltajā daļā nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai Kurzemes apgabaltiesā.

Apsūdzētajam /Persona B/ turpināt piemērot drošības līdzekli – apcietinājumu.

Apsūdzētajam /Persona A/ turpināt piemērot drošības līdzekli – apcietinājumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

A. Branta I. Jansone M. Leja